

Bugenländische Heimatblätter

1938 óta jelenik meg Ausztria legkeletibb tartományának, az 1920-ban Magyarországtól elcsatolt Órvidék – Burgenland helytörténeti folyóirata, melynek évente négy füzete lát napvilágot. Felelős kiadója a tartományi levéltár, könyvtár és múzeum (Amt der Burgenländischen Landesregierung, Landasarchiv, Landesbibliothek, und Landesmuseum). Összességében elmondhatjuk, hogy a folyóiratban megjelelő cikkek szinte kivétel nélkül számot tarthatnak magyar érdeklődésre. Egyrészt az Ausztriában lévő, általunk nem ismert források révén, de még inkább a Magyarországon kevésbé ismert osztrák szakirodalom miatt érdemes elolvasni a Heimatblättert annak, akit e régió története érdekel.

A 2007. évi, 69. évfolyam egy kiállítás katalógusát, 10 cikket és 5 könyvajánlót tartogat az olvasó számára. Az első füzet a fiatalon elhunyt osztrák történészre, Leonhard Pricklerre emlékezik. Az első tanulmány Rüdiger Wurth *Das Königreich Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert. Postgeschichtliche Aspekte unter habsburgischer und osmanischer Herrschaft* (Magyar királyság a 16. és 17. században. Postatörténeti aspektus a Habsburg és a török uralom alatt, 6–22.) címet viseli, melyben a császári udvar és Magyarország közötti információáramlást és az igazgatási rendszert elemzi a postamesteri hivatalok tükrében. Ezt követően Georg Lehner *Das Gebiet des heutigen Burgenlandes in Zedlers Universal-lexicon* (A mai Burgenland területe a Zedlers egyetemes lexikonban, 23–40) című cikkét olvashatjuk. Johann Heinrich Zedler Lipcsén 1732 és 1754 között 68 kötetben kiadott lexikonjából a szerző kigyűjtötte a Burgenlandhoz köthető személy- és helyneveket. Utána a második világháború helyi eseményeibe nyerünk betekintést Gustav Reingrabner „*Bedrängte Tage 1945*” – *Notizien eines Betroffenen* („1945 nehéz napjai” – Egy érintett feljegyzései) című írása által, aki Paul Nitschinger, a pinkafői (Pinkafeld) evangélikus lelkész 1945 március 30 és szeptember 15 közötti naplója révén mutatja be e vidék történéseit. Ezt követően két könyvismerteté következik. Az első egy tanulmánykötet, Karl Kaus a régió őstörténetét kutató régész több mint 30 éves tudományos tevékenységéből válogat (*Burgenland. Archäologie und Landeskinde, Opera selecta. Wissenschaftliche Arbeiten aus dem Burgenland* 114. 2006., ismerteti Katharina Rebay, 55–57). A második ismertetés Stipta István jogtörténeti munkájáról szól (István Stipta, *Die vertikale Gewaltenteilung [Verfassungs- und Rechtsgeschichtliche Studien]*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2005., ismerteti: Nadja El Beheiri, 58–60.).

A második füzet kismartoni Haydn-ház *Geigen-Spiel-Kunst. Joseph Joachim der „wahre” Fortschritt* (Hegegű-Játék-Művészet. Joseph Joachim az „igazi” fejlődés, 61–124.) című ideiglenes kiállításának katalógusát tartalmazza. A füzet segítségével végighaladhatunk a termeken, kiállított tárgyokról bőszeges leírás és számos képi illusztráció látható. A híres hegedűművész levelein és relikviáin kívül számos Liszt Ferencsel kapcsolatos kiállítási tárgy is helyet kapott.

A harmadik füzet szintén nekrológgal kezdődik, Felix Tobler, a burgenlandi tartományi levéltár igazgatója búcsúzik Irmtraut Lindeck-Pozzától, aki az Urkundenbuch des Burgenlandes köteteinek munkálataiban is részt vett. A füzet első és egyben legterjedelmesebb írása a Magyarországon is sokak által ismert Harald Prickler tollából származik *Beziehungen zwischen dem Südburgenländischen Bergbau und den „Oberländern“ in der frühen Neuzeit* (Kapcsolatok a délburgenlandi bányászat és a „hegyvidékiek” között, 128–173.) címmel, melyben megtudhatjuk, hogy hogyan érkeztek a Batthyányiak uradalmaira sziléziai bányászok. A cikk végén a szerző a Magyar Országos Levéltárban őrzött Batthyány levéltárnak missilisei közül ad ki 27 darabot. Ezt követően Kurt Kwaczik *Der Buchdrucker David Kraus und die Lorettoer Druckerei (1669–1672)* (David Kraus nyomdász és a lorettói nyomda [1669–1672], 174–178.) című cikke következik, mely újabb adalékokkal szolgál a Nádasdy Ferenc által alapított lorettói és pottendorfi nyomdairól. A füzet utolsó írása némileg elüt az eddig olvasott történeti munkáktól: Peter Heyter Észak-Burgenland veszélyeztetett növényeiről ír (*Anmerkungen zur pannonischen Flora des Nordburgenlandes, Eine kleine Liste von gefährdeten Pflanzenarten des pannonischen Tieflandes*. Megjegyzések Észak-Burgenland pannon flórájához. A pannon alföld veszélyeztetett növényfajainak rövid listája. 179–187.). A végén egy rövid ismertető olvasható még Sándor Békési: *Verklärt und verachtet. Wahrnehmungsgeschichte einer Landschaft: Der Neusiedler See*, Verlag Peter Lang, Frankfurt a. M. 2007. (Megdicsőít és megvet. Egy táj megóvásának története: A Fertő tó, ismerteti: Jakob Michael Perschy, 188.) című könyvéről.

Elisabeth Krenn *Eine römische Fundstelle an der Lafnitz bei Wörterberg, Bezirk Güssing* (Egy római lelőhely Lafnitznál, Wörterberg közelében, a németújvári kerületben, 189–199)

Hannes Herditsch *Eine Lanze mit Fournierdamastauflage aus den Beständen des Burgenländischen Landesmuseum* (Egy lándzsaournierdamasztrátéttel 200–203)

Felix Tobler *Personal und Arbeitsorganisation im Eisenstädter Hofgarten (1800–1813)* (204–213)

Klara Köttner – Benigni *Das Projekt einer Brücke über den Neusiedler See* (214–231)

Bél Mátyás, *Descriptio comitatus Sempronensis I–III*. Herausgegeben von Szende Katalin. Quellen zur Geschichte der Stadt Ódenburg, Reihe C, Band 2 bis 4. Sopron, 2001 bis 2006., ismerteti Michale Floiger. (232–234)

Quellenkunde der Habsburgermonarchie (16–18. Jahrhundert). Eine exemplarisches Handbuch. Hrsg. von Josef Pauser, Martin Scheutz und Thomas Winkelbauer, R. Oldenbourg Verlag, Wien, 2004., ismerteti Felix Tobler.¹ (235–236)

¹ A kötetet Molnár Antal is ismerteti: Századok 142. (2008) 1295–1298.